

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการน้ำในเขตลุ่มน้ำแม่จัตตอนบน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีการใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมซึ่งเรียกว่าการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบริหารจัดการน้ำ คือ มีการแต่งตั้งหัวหน้าผู้ดูแลน้ำที่เรียกว่า “แก๋เหมือง หรือ แก๋ผาย” เข้ามามีบทบาทในการจัดสรรปันส่วนน้ำ มีการแบ่งช่วงเวลาในการผันน้ำให้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำซึ่งสถานการณ์ในพื้นที่ยังประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ การบริหารที่ไม่เป็นระบบและขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่การวิจัยโครงการกระบวนการพัฒนาเครือข่ายผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำแม่จัตตอนบน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ความรู้ ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา สถานการณ์ กระบวนการพัฒนาเครือข่ายและปรัชญาสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในมั่งรายศาสตร์ ในการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อค้นหากระบวนการ/ความรู้การพัฒนาเครือข่ายผู้ใช้น้ำ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายผู้ใช้น้ำ และเพื่อจัดทำชุดความรู้การบริหารจัดการน้ำของเครือข่ายผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำแม่จัตตอนบน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ โดยเริ่มต้นจากระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์สถานการณ์รูปแบบของการบริหารจัดการน้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำ อาศัยเครื่องมือการถอดบทเรียน การสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อนำไปสู่ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ กระบวนการนำไปสู่เครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพ ระยะที่ 3 การนำรูปแบบ กระบวนการพัฒนาเครือข่ายผู้ใช้น้ำ ไปดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา โดยอาศัยกลไกสถาบันการศึกษา โครงการชลประทานเชียงใหม่ และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่

จากการวิจัยครั้งนี้กลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำแม่จัตตอนบนฯ เกิดเครือข่ายผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำแม่จัตตอนบน ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการเครือข่ายมาตรการในการบริหารจัดการน้ำในช่วง 90 วัน และแนวทางในการดำเนินกิจกรรมร่วระหว่างเครือข่ายผู้ใช้น้ำ นอกจากนี้ได้รับการสนับสนุนเครื่องวัดสภาพภูมิอากาศจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อการวางแผนการจัดการน้ำและการวางแผนการทำการเกษตรโดยเครือข่ายผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำแม่จัตตอนบน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่